

## ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 135 017/99-05051  
Signatura: bm5cs101

Oblastní pracoviště Olomouc  
Okresní pracoviště Šumperk

### INSPEKČNÍ ZPRÁVA

<b>Škola:</b>	Základní škola Hrabšín 788 04 Hrabšín 119
<b>Identifikátor ředitelství:</b>	600 148 271
<b>IZO:</b>	102 668 922
<b>Ředitel školy:</b>	Mgr. Lubomír Krejčí
<b>Zřizovatel:</b>	Obec Hrabšín
<b>Příslušný školský úřad:</b>	ŠÚ Šumperk
<b>Termín inspekce:</b>	3. února 1999
<b>Inspektoři:</b>	Mgr. Zonna Němcová Mgr. Josef Konečný
<b>Předmět inspekce:</b>	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
<b>Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:</b>	Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, třídní knihy V. a IX. třídy, rozvrh hodin, osobní dokumentace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení, zahajovací výkaz k organizaci základní školy na školní rok 1998/1999 s přílohami, tematické plány učiva českého jazyka a matematiky pro 5. a 9. ročník, žákovské knížky, kontrolní práce a sešity žáků kontrolovaných tříd.

### ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Ve školním roce 1998/1999 má Základní škola Hrabšín v 1. - 9. ročníku devět tříd s celkovým počtem 169 žáků (průměr 18,77 žáků na třídu). Součástí školy je školní družina s jedním oddělením a školní jídelna.

Orientační inspekce sleduje a hodnotí podmínky a průběh vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika.

#### 1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Při kontrolních hospitacích v 5. a 9. ročníku bylo zjištěno, že prostorové podmínky pro výuku sledovaných předmětů plně vyhovují počtu žáků ve třídách a zvolenému

vzdělávacímu programu. V efektivním využití dalších prostor školy pro výchovně-vzdělávací činnost jsou dosud rezervy, např. zřízením dalších odborných učeben (učebna literatury). Průměrné počty žáků ve sledovaných třídách splňují podmínky minimálního a maximálního počtu žáků ve třídě. Kmenové učebny, v nichž proběhla hospitace, jsou vybaveny starším, ale funkčním nábytkem, který již vyžaduje postupnou výměnu, případně opravu a renovaci.

Škola je pro výuku sledovaných předmětů vybavena učebnicemi, učebními texty a pracovními sešity. Pro český jazyk v 6. - 9. ročníku jsou již zajištěny učebnice, které odpovídají vzdělávacímu programu Základní škola. Nevhodné učebnice matematiky jsou používány jen v 9. ročníku, kde se vyučuje podle upravených učebních dokumentů. Ve škole je zřízena společná učitelská a žakovská knihovna s knižním fondem, který se průběžně dle finančních možností doplňuje. Učitelé využívají odbornou i metodickou literaturu při přípravě na vyučování i přímo ve výchovně-vzdělávacím procesu. Dle evidence knižních lístků je zřejmé, že i žáci si knihy půjčují v době mimo pravidelnou výuku. Odborné a metodické časopisy pro český jazyk a matematiku od 1. 1. 1999 škola neodebírá.

Stávající vybavení učebními pomůckami pro výuku českého jazyka - jazykového vyučování a matematiky umožňuje jejich využívání pro zvýšení názornosti výuky. Část pomůcek je však již zastaralá, je nutná jejich postupná modernizace. Nedostatek vhodných pomůcek mají učitelé k dispozici pro výuku literatury. Jednoduché pomůcky pro všechny složky českého jazyka a matematiky si učitelky zhotovují samy. Pro pomůcky českého jazyka ani matematiky není vyčleněn samostatný kabinet. Pomůcky českého jazyka jsou uloženy částečně v knihovně a ve skříni jednoho z kabinetů. Volné a neuspořádané uložení pomůcek pro výuku matematiky ve skladu omezuje jejich řádné ošetření a využívání.

Didaktická technika je využívána především ve vyučování na 1. stupni a při výuce cizích jazyků. Nedostatečná možnost zatemnění oken ve třídách na 2. stupni brání širšímu uplatnění audiovizuálních přístrojů. Výpočetní technika je instalována v odborné učebně, je využívána především ve volitelném a nepovinném předmětu informatika, při nápravě specifických poruch učení a zatím ojedinele při výuce dalších předmětů. Vedení školy připravuje proškolení pedagogických pracovníků v práci s počítači a ve využití software.

***Celkově lze materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti ve sledovaných předmětech hodnotit jako průměrné.***

## **2 Hodnocení psychohygienických podmínek**

Pracovní prostředí pro žáky i zaměstnance je standardní z hlediska vybavení a vyhovující svými vlastnostmi (čistota, osvětlení, teplota). Úprava chodeb i schodiště působí estetickým dojmem a je aktuální vzhledem k životu školy, interiér učeben má rozdílnou úroveň.

V zimním období narušují začátek první vyučovací hodiny časté pozdní příjezdy autobusu ze dvou obcí, odkud do školy dojíždějí žáci. Rozvrh hodin a délka přestávek respektují psychohygienické a didaktické zásady a jsou v souladu s vyhláškou o základní škole. Vyučovací hodiny českého jazyka a matematiky jsou zařazovány převážně do nejproduktivnějších hodin denního rozvrhu.

Při příznivém počasí tráví žáci dobu hlavní přestávky venku na školním hřišti.

Pitný režim škola nezajišťuje, žáci si nosí nápoje s sebou z domu, nebo využívají služeb školní jídelny.

***Psychohygienické podmínky školy jsou spíše nadprůměrné.***

### 3 Hodnocení personálních podmínek

Výuka českého jazyka a matematiky ve třídách na 2. stupni je plně zajištěna učiteli s odbornou způsobilostí, na 1. stupni není odborně zajištěna ve III. třídě.

*Personální podmínky výuky sledovaných předmětů jsou nadprůměrné.*

### 4 Plnění učebních osnov

Volba vzdělávacích programů byla provedena v souladu s pokyny MŠMT ČR pro školní rok 1998/1999. Ve třídách 1. - 8. ročníku se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2, v 9. ročníku je deklarována výuka podle upravených učebních dokumentů čj. 18730/91-20. Týdenní hodinové dotace obou sledovaných předmětů jsou dodrženy. Kontrolou tematických plánů učiva matematiky a záznamů v třídních knihách letošní IX. třídy bylo zjištěno, že doporučené okruhy učiva nebyly plně respektovány. Např. téma Soustavy lineárních rovnic bylo probíráno v 8. ročníku a také v 9. ročníku, téma Lomený výraz pak časově zkráceno, což se projevilo velmi nízkou úspěšností žáků v písemné prověrce, kterou provedlo vedení školy dne 18. 1. 1999, téma Pravoúhlé promítání nebylo vůbec zařazeno. Zápisy probraného učiva v třídních knihách a tematické plány učiva českého jazyka pro V. a IX. třídu jsou v souladu s osnovami přijatých vzdělávacích programů.

*Učební osnovy českého jazyka v obou sledovaných třídách a matematiky v V. třídě jsou plněny, v IX. třídě v matematice jen částečně.*

### 5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Kvalita vyučování českého jazyka a matematiky je posuzována na základě čtyř provedených hospitací v V. a IX. třídě.

#### Český jazyk

V učebním plánu čtyř tříd 6. - 9. ročníku je celkem 16 hodin českého jazyka, které v tomto školním roce vyučují dvě učitelky.

Vyučovací hodiny jazykového vyučování i slohu byly oběma učitelkami dobře didakticky vedeny. Jejich struktura, rozsah a tempo jednotlivých činností odpovídaly věku žáků i charakteru učiva. V jazykovém vyučování učitelka uplatňovala individuální přístup k žákovi se specifickými vývojovými poruchami učení, nebyl však zřejmý u diktátu. Písemné a ústní úkoly, společná a samostatná práce žáků byly zařazeny vyváženě. V obou hodinách byly použity účelně učební pomůcky. Učitelky dbaly na správnost vyjadřování a sledovaly obsahovou i formální stránku písemného projevu. Ve všech sešitech českého jazyka je zavedena jednotná úprava, písemné záznamy žáků jsou pravidelně kontrolovány a opravovány. V IX. třídě byly napsány dvě slohové práce, které jsou opraveny, byl proveden rozbor klasifikace i analýza stylistických a pravopisných nedostatků. Frekvence i struktura známek v žákovských knížkách odpovídá danému předmětu a jeho týdenním hodinovým dotacím.

Žákům IX. třídy byla dána možnost individuální volby nepovinného předmětu cvičení z českého jazyka.

Uskutečnění školního kola olympiády českého jazyka je pozitivní aktivitou v rámci předmětu. Vzhledem k nedostatečné úspěšnosti žáků však nebude mít škola zastoupení v okresním kole této soutěže.

*Úroveň vyučování v českém jazyce byla spíše nadprůměrná.*

## Matematika

Dvě vyučovací jednotky měly cíle a obsah v souladu s předepsanými osnovami zvolených učebních dokumentů. Převažující činností v těchto hodinách bylo písemné a ústní cvičení probraného učiva, upevňování vědomostí a utváření dovedností. Při řešení příkladů bylo pamatováno na různé aplikace a logickou návaznost. Obsah učiva a zvolené metody byly přiměřené schopnostem žáků. Střídáním frontální přímé a samostatné práce účinně řídili učitelé proces osvojování a upevňování získaných vědomostí a dovedností.

Vyšší úroveň měla organizace práce v hodině na 1. stupni. Učitelka využívala znalostí žáků z předcházejícího vyučování, nezapomínala na povzbuzení a pochvalu. Tabuli měla připravenou pro společné řešení příkladů a z výzdoby třídy je patrné, že při výuce používá názornosti s vlastnoručně vytvořenými pomůckami. Při samostatné práci žáků pamatovala na individuální péči u tabule i v lavicích. Žáci měli dostatek prostoru pro uplatnění vlastní aktivity. Učitelka nedokázala vhodně modulovat hlas, její projev byl zbytečně hlasitý. Navozovala ve třídě atmosféru spolupráce, stimulující a podnětnou náladu. Hodnocení žáků podle známek v žákovských knížkách prokazuje přiměřenou frekvenci a povzbuzující charakter. Učitelka sleduje písemné projevy žáků a jejich sešity pravidelně opravuje.

Ve třídě na 2. stupni procvičoval učitel náročné učivo ze stereometrie. Učivo bylo podáváno věcně správně a prezentováno srozumitelně. Převládá frontální způsob procvičování učiva se společným řešením příkladů na tabuli. Vlastní samostatná práce žáků trpěla pasivitou a opisováním z tabule. Projev učitele byl méně výrazný, chyběla motivace a vzbuzení zájmu o učivo, užití názornosti a spojení obsahu učiva s praxí. Výuka byla organizována na základě vedoucí úlohy učitele, zpětná vazba chyběla. K hodnocení žáků za klasifikační období využil učitel výhradně známek z písemného zkoušení.

***Na základě kontrolních hospitací ve dvou vyučovacích hodinách je možno kvalitu vyučování matematiky hodnotit jako spíše nadprůměrnou.***

## **6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování**

Mladší žáci projevovali v hodinách českého jazyka a matematiky větší zájem o práci. Byli dostatečně aktivní, projevovala se u nich žádoucí uvolněnost a samostatnost, s učitelkami účinně spolupracovali a jejich chování bylo kultivované. Nadaní žáci byli vytíženi, slabší žáci pracovali pomalejším tempem s pomocí učitelek. Základní učivo bylo pochopeno a osvojeno v potřebné míře, žáci dovedli při řešení příkladů a v úkolech jednotlivých cvičení uplatňovat získané poznatky. Jejich písemný projev má dobrou úroveň, zápisy v sešitech jsou jednotné a účelné.

Ve slohu prokazovali žáci 9. ročníku praktické dovednosti ve vyplňování tiskopisů a většina žáků i dobrou úroveň vyjadřovacích schopností. Aktivně se zapojovali i prospěchově slabší žáci.

Žáci 9. ročníku byli v matematice méně samostatní a při řešení příkladů vykazovali značné nedostatky ve vědomostech a dovednostech. Písemný projev žáků není na žádoucí úrovni, jednotná úprava je zanedbávána a sešity nejsou učitelem kontrolovány. Metodika řešení slovních úloh není dodržována, žáci neprovádějí zápisy, řádné a úpravné dosazování do vzorců a nepíší odpovědi. Nižší úroveň znalostí předepsaného učiva vzhledem ke klasifikaci za I. pololetí školního roku potvrdila i проверка provedená vedením školy.

***Z hlediska posuzovaných výsledků vyučování matematiky lze hodnotit školu jako průměrnou, v českém jazyce jsou výsledky vyučování na spíše nadprůměrné úrovni.***

## ZÁVĚRY

- Prostorové možnosti školy nejsou dostatečně využity ve prospěch výchovně-vzdělávací činnosti.
- Fond učebnic českého jazyka je již aktualizován, volba učebnic matematiky není dosud dořešena.
- Při tvorbě rozvrhu byly respektovány psychohygienické a didaktické zásady, náležitá ustanovení vyhlášky o základní škole byla dodržena.
- Estetika pracovního prostředí školy je na velmi dobré úrovni.
- Výuka předmětů český jazyk a matematika na 2. stupni je plně zajištěna učiteli s odbornou způsobilostí.
- Tematický plán učiva matematiky v IX.třídě vyžaduje sjednocení s doporučenými okruhy upravených učebních dokumentů.
- Kvalita vyučování v českém jazyce je příznivě ovlivněna spoluprací zkušené učitelky se začínající učitelkou.
- Práce žáků v matematice na 1. stupni obsahovala prvky angažovaného učení.
- Vyučovací hodina matematiky na 2. stupni postrádala vhodnou motivaci a potřebnou názornost.

***Česká školní inspekce hodnotí podmínky a průběh vzdělávání v českém jazyku a matematice jako spíše nadprůměrné s dílčími pozitivy nad běžnou úroveň.***

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Zonna Němcová, v. r.

člen týmu Mgr. Josef Konečný, v. r.

V Šumperku dne 9. února 1999

Přílohy: ---

---

Inspekční zprávu jsem převzal dne: 10. února 1999

*razítko*

Podpis ředitele školy: Mgr. Lubomír Krejčí v. r.

*Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

**Na vědomí**

<b>Adresát</b>	<b>Datum předání/ odeslání zprávy</b>	<b>Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI</b>
Zřizovatel: Obec Hrabíšín	24. 2. 1999	135 017/99-051
Školský úřad: Šumperk	24. 2. 1999	M. Lachnit v. r.

**Připomínky ředitele školy**

<b>Datum</b>	<b>Čj. ČŠI</b>	<b>Text</b>
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.